

HVA HAR VI LÆRT AV FLYKTNINGKRISEN?

HOVEDFUNN FRA PROSJEKTET "IMAGINING AND EXPERIENCING THE REFUGEE CRISIS" (IMEX)

Susanne Bygnes og Melody H. Bartlett Larsen
Universitetet i Bergen, desember 2021

- 3 BAKGRUNN OG HENSIKTEN MED STUDIEN
- 4 FORSKNINGSGRUPPEN
- 6 HOVEDFUNN
- 8 HOLDNINGSENDRING
- 10 LOKALE ERFARINGER
- 11 SAMHANDLING OG FRIVILLIGHET
- 12 SYRERE I NORGE
- 14 SAMMENDRAG

BAKGRUNN OG HENSIKTEN MED STUDIEN

Bakgrunnen for studien er borgerkrigen i Syria og den påfølgende økningen i asylankomstene til Europa og Norge i 2015. Hensikten var å studere forestillingene og erfaringene både til noen av Syrerne som kom til Norge i perioden og til folk som bodde i norske lokalmiljø der det ble etablert nye asylmottak. IMEX har undersøkt holdningsendringer på nasjonalt nivå og lokale erfaringer blant fastboende og Syrere i en og samme studie for å belyse spørsmålet om forestillinger og erfaringer fra ulike vinkler.

Fokuset både i politikk, media og forskning er ofte rettet mot å forstå motstand og skepsis. IMEX-studien viser at en dypkulturell forståelsesramme om gjensidighet og inkludering er det som i størst grad preger intensjonen asylsøkere og flyktninger møtes med på lokalt nivå i Norge. Til tross for gode intensjoner viser det seg allikevel vanskelig å etablere varige nettverksrelasjoner og vennskap mellom nykommere og fastboende. Varige nettverksrelasjoner og vennskap med nordmenn er noe av det syrerne fortsatt savner i årene etter de har etablert seg i Norge.

FINANSIERT AV

Prosjektnummer 262987

FORSKNINGSGRUPPEN

Susanne Bygnes
Prosjektleder på IMEX
og Professor ved
sosiologisk institutt

Elisabeth Ivarsflaten
Professor ved institutt
for administrasjon og
organisasjonsvitenskap
og leder av DIGSSCORE

Hege Høivik Bye
Førsteamanuensis
ved institutt for
samfunnspsykologi

Mette Strømsø
Forsker ved sosiologisk
institutt

Lise Lund Bjånesøy
Forsker ved institutt
for administrasjon og
organisasjonsvitenskap

Åsta Dyrnes Nordø
Forsker II ved NORCE

Amany Selim
Stipendiat på
sosiologisk institutt

**Melody H.
Bartlett Larsen**
Forskningsassistent

Masterstudentene Evelyn Myrå Holmøy, Kristine Elholm Wenaas, Ingalill Herstad og Nikolai Bogre skrev masteroppgaver som er tilknyttet prosjektet.

Ingalill Herstad og Hamza Al-Sheiko bidro til datainnsamlingen.

Prosjektrådgivere har vært Ilse van Liempt, Eva Østergaard-Nielsen, Paul Statham og Elisabeth Ivarsflaten.

HOVEDFUNN

Politisk engasjement:

Doktorgradsstipendiat Amany Selim (UiB) har fulgt kvinner og menn som var politisk engasjert i opprøret mot styremaktene i Syria etter at de kom til Europa. Hun har undersøkt hvordan engasjementet deres har utviklet seg etter at de flyttet til enten Berlin eller Oslo. Se kortfilmen som oppsummerer funnene fra avhandlingen:

www.uib.no/en/imex

MER SKEPSIS I DEN FØRSTE TIDEN ETTER FLYKTNINGKRISEN, MEN MINDRE SKEPSIS LOKALT

Folk i Norge ble mer skeptisk til innvandring og asylankomster høsten 2015. Den økte skepsisen varte i to år. Folk opplevde endringen som følge av flyktningkrisen som mindre lokalt enn de gjorde nasjonalt.

FORESTILLINGEN OM ASYLMOTTAKENE VAR MER NEGATIVE ENN ERFARINGENE ETTER ETABLERINGEN

Det var betydelig bekymring og skepsis lokalt før nye mottak ble opprettet. Noen konflikter i forkant av åpningen handlet ikke om forholdet til asylsøkerne, men om ulike holdninger til mottaket innad i lokalbefolkningen. Opprettelsen av mottakene hadde mindre negative konsekvenser enn folk hadde forestilt seg på forhånd.

SAMHANDLING OG FRIVILLIGHET

Organisert frivillighet som språkkafeer ble viktige arenaer for å lære norsk og forstå Norge. En viktig motivasjon for de frivillige var å opprette gjensidige og likestilte relasjoner og langsiktig inkludering. Spontane lokale initiativ og små, åpne mottak ga mer rom for hverdagslige møter preget av gjensidige relasjoner enn den mer etablerte frivilligheten.

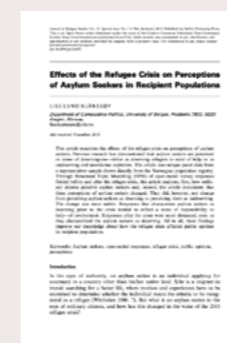
NYKOMMERNES OPPLEVELSER: HØYT UTDANNA SYRERE I NORGE

Å vente på asylsøknaden, på godkjenning av utdanning, gjennomføring av ny utdanning, autorisasjonen til yrkesutøvelse og tilgang til arbeidslivet oppleves til sammen som en stagnasjon i livsløpet. Vi finner allikevel en sterk vilje til å lære språk, arbeide aktivt med nettverk og søknadsprosesser, samt frivillig og politisk engasjement blant dem vi intervjuet til prosjektet.

HOLDNINGSENDRING

Denne delen av prosjektet baserer seg på kvantitative holdningsdata fra Norsk Medborgerpanel. Undersøkelsene viser at folk i Norge ble mer skeptisk til innvandring høsten 2015. Endringen i holdningene viste seg også i holdningen til innvandring generelt, ikke bare asylsøkerne som ankom i dette tidsrommet. Andelen som oppga at innvandring til Norge hovedsakelig er en fordel for landet sank med 11 prosentpoeng etter den store økningen i asylankomster. Holdningsendringen var imidlertid ikke permanent. Spørreundersøkelsen som følger folks holdninger over tid, viste at etter to år (i 2017) var holdningene tilbake til nivået de lå på før 2015, der et knapt flertall av de spurte sier seg enig i at innvandring til Norge er en fordel for landet.

Vi fant videre et tydelig gap mellom hvordan folk svarte på spørsmål om flyktningkrisen og integrering i sitt eget lokalmiljø og på nasjonalt plan. Folk opplevde endringen som følge av flyktningkrisen som betydelig mindre lokalt enn de gjorde nasjonalt. Også de som selv fikk et asylmottak i nærheten av der de bodde opplevde endringen i Norge som større enn endringen i sitt eget lokalmiljø. Generelt var de som svarte også mer positive til integreringen av flyktninger i sitt eget nærmiljø enn i Norge som helhet. Resultatene tyder på at skepsisen som oppstår eller øker i forbindelse med asylankomster særlig gjelder i spørsmål knyttet til det nasjonale nivået og i mindre grad viser seg der asylsøkerne faktisk lever mens de venter på svar.

Bjånesøy, L, L (2019)
Effects of the Refugee Crisis on Perceptions of Asylum Seekers in Recipient Populations.
Publisert i **Journal of Refugee Studies**.

Bye, H, H (2020)
Intergroup Relations During the Refugee Crisis: Individual and Cultural Stereotypes and Prejudices and Their Relationship With Behavior Toward Asylum Seekers.
Publisert i **Frontiers in Psychology**.

Bye, H, H, Bygnes, S. og Ivarsson, E (2021)
The Local-National Gap in Intergroup Attitudes and Far-Right Underperformance in Local Elections.
Publisert i **Frontiers in Political Science**.

Ivarsson, E og Å, D (2021)
The scope of exclusionary public response to the European refugee crisis.
Publisert i **European Journal of Political Research**.

LOKALE ERFARINGER

Etter en økning i asylkomster til Norge i 2015 ble det på kort tid opprettet 259 nye asylmottak i lokalmiljø over hele landet. Denne delen av prosjektet består hovedsakelig av observasjoner og kvalitative intervjuer med folk som bodde i nærheten av tre av mottakene som ble oppretta, to på Vestlandet og ett på Østlandet. Funnene viser at bekymring, usikkerhet og frykt knyttet til mottakene var utbredt før opprettelsen. Etter at mottakene var åpnet oppsto det lettelse i de tre lokalmiljøene vi studerte sammenliknet med forestillingene om hvordan det ville bli. Konfliktene og uroen omkring etableringene preget i liten grad lokalmiljøene etter at mottakene var åpnet siden opprettelsen hadde mindre negative konsekvenser enn folk hadde forestilt seg på forhånd.

Oppmerksomheten rundt krisen og de store ankomsttallene utgjorde et mulighetsvindu for engasjement og handling både for dem som var skeptisk og dem som ikke var det. Særlig motstanden fikk mye oppmerksomhet i media. Våre funn viser videre at en del av konfliktene og protestene i forkant av åpningen av asylmottakene ikke handlet om forholdet mellom lokalbefolkningen og asylsøkerne, men om ulike holdninger til mottaket *innad* i lokalbefolkningen. Når motstand i ett lokalmiljø fikk mye oppmerksomhet i mediene, slo andre i lokalmiljøet tilbake gjennom økt engasjement for å ønske nykommerne velkommen. En latent forståelse av ens eget samfunn som inkluderende og raust ble eksplisitt som en motreaksjon på medias fremstilling av lokalmiljøet.

SAMHANDLING OG FRIVILLIGHET

Denne delen av studien viser at når muligheten for hverdagslige møter mellom asylsøkerne og naboene var til stede, ble de opplevd som viktige i ukene og månedene etter ankomstene i 2015. Et stort søkelys på organisert frivillighet ga mindre rom for hverdagslige møter som å invitere asylsøkere hjem på middag, eller å ta en kaffe sammen. De organiserte møtene spilte imidlertid en sentral rolle i lokalsamfunnets arbeid for å innlemme asylsøkere og bosatte flyktninger. En viktig motivasjon for de frivillige var å opprette gjensidige relasjoner og hjelpe med langsiktig inkludering. Organisert frivillighet som for eksempel språkkafeer ble viktige arenaer for språklæring, men førte i mindre grad til gjensidige relasjoner og vennskskapsforhold mellom nykommere og lokale frivillige.

Vår studie viste også at måten asylmottak ble driftet på hadde en påvirkning på muligheten for å bygge relasjoner mellom beboere på asylmottak og lokalmiljøet rundt. Større og mer rigid drevne asylmottak begrenset muligheten for hverdagslige møter på like fot og gjorde at beboerne opplevde mindre selvbestemmelse og kontroll over sitt eget liv. Muligheten for samhandling kunne bli begrenset av noe så enkelt som at en ringeklokke var montert for høyt oppe til at barna i nabolaget rakk opp og derfor ikke kunne invitere barna på mottaket til fotball. Både fysiske og institusjonelle rammebetingelser og måten lokalmiljøet fikk mulighet til å involvere seg på bidro altså til variasjon i opplevelsen til både asylsøkerne og nabolagene.

Bygnes, S (2020)
A collective sigh of relief:
Local reactions to the
establishment of new asylum
centers in Norway.
Publisert i **Acta Sociologica**.

Strømsø, M og Bygnes, S (2021)
Local responses to hostility
to new asylum seeker centres
in Norway.
Publisert i **International
Migration**.

Bygnes, S (2017)
Welcome to Norway.
Da flyktningkrisa kom
til Norge.
Publisert i **Tidsskrift for
Velferdsforskning**.

Bygnes, S og Strømsø,
M (publisert i 2022)
A promise of inclusion:
on the social imaginary
of organized encounters
between locals and refugees.
Publisert i **Journal of
Intercultural Studies**.

SYRERE I NORGE

Gjennom å følge en liten gruppe høyt utdannede syrere de første årene etter at de ankom Norge så vi at mange opplevde en sterk følelse av å stå fast i livet uten noen fremgang mens de ventet på svar på asylsøknaden og godkjenning av utdanningen sin. I overgangsfasen mellom å bo på asylmottak og etablere seg i samfunnet opplevde de både stagnasjon og mye tvunget flytting mellom ulike asylmottak og ulike byer i Norge. Denne opplevelsen gjorde det vanskelig å etablere seg og starte det nye livet. Denne fasen ble for mange i stor grad preget av mangel på valgfrihet og kontroll over eget liv. Imidlertid ser vi at de vi intervjuet aktivt tok i bruk sine ressurser for å lære seg språket, orientere seg i det byråkratiske systemet og fullføre utdanningen. Noen av de mest ressurssterke brukte også selvbosetting for å ta kontroll over sitt eget liv.

Mange opplevde utbredte stereotypiske fordommer, særlig mot muslimske menn og flyktninger generelt i det norske samfunnet. Også i håndteringen av disse fordommene benyttet de seg av sine individuelle ressurser. Deltakelse i utdanning, arbeid og fritid var både måter å få tilgang til det norske samfunnet på samtidig som det hjalp dem vi intervjuet til å markere avstand til de negative holdningene som var rettet mot dem. Å få tilgang til sosiale nettverk og felleskap med nordmenn forblir en utfordring de første årene i Norge, også for dem som lykkes i å etablere seg i arbeidslivet, deltar i frivillige organisasjoner og utendørsaktiviteter som er vanlige i Norge.

I avhandlingen som har fulgt syrere som var politisk engasjert i opprøret mot styremaktene i Syria etter at de kom til Europa fant Amany Selim at i Oslo var aktivistene ved første øyekast mindre politisk engasjert i å påvirke utviklingene i Syria enn aktivistene i Berlin. Ved nærmere ettersyn ble det klart at mange fortsatt var politisk engasjert. Siden aktivismiljøet i Oslo er mer begrenset enn i Berlin og det bor relativt få syrere i Oslo ble engasjementet i stedet rettet inn mot inkluderingsarbeid av syriske nykommere i det norske samfunnet, eller aktivismen ble omdirigert til å handle om andre deler av deres identitet, som skeiv aktivisme eller kurdisk aktivisme.

van Liempt, I og Bygnes, S (under fagfelleevaluering)
Mobility dynamics within the settlement phase of Syrian asylum-seekers in Norway and the Netherlands.

Bygnes, S (under fagfelleevaluering)
Experiencing and resisting interwoven social boundaries: the case of highly educated recent refugees in Norway.

Bygnes, S (2021)
Not all Syrian doctors become taxi drivers: Stagnation and continuity among highly educated Syrians in Norway.

Publisert i **International Journal of Immigration and Integration**.

Selim, A (2021)
"I Turned to Things That Mean More to Me": Unpacking the Activism Trajectories of Syrians in Oslo.

Publisert i **Journal of Immigrant & Refugee Studies**.

SAMMENDRAG

Bygnes, S (2017) Welcome to Norway. Da flyktningkrisa kom til Norge. Publisert i Tidsskrift for Velferdsforskning.

Artikkelen viser at det var stor villighet blant naboer til å bidra til asylsøkernes hverdag etter at de ankom de tre asylmottakene i studien. Hverdagslige møter som det å ta en kopp kaffe sammen og invitere på middag var viktig for å etablere og opprettholde kontakten mellom nykommere og lokalbefolkningen. Muligheten for slike møter ble imidlertid i stor grad påvirket av måten asylmottak ble drevet på og av ulike forståelser av frivillighet. Store og mer rigid drevne asylmottak hindret både nykommeres opplevelse av kontroll over eget liv og begrenset muligheten for hverdagslige møter mellom dem og lokalbefolkningen.

Bjånesøy, L, L (2019) Effects of the Refugee Crisis on Perceptions of Asylum Seekers in Recipient Populations. Publisert i Journal of Refugee Studies.

Ved å ta i bruk norsk paneldata viser funnene at folks syn på asylsøkere endret seg etter flyktningkrisen. Resultatene viser at folks forståelse av asylsøkere kan deles inn i tre kategorier. Disse inkluderer en negativ forståelse av asylsøkere hvor en ser dem som lykkejegere og finansielle byrder på samfunnet, en inkluderende forståelse av asylsøkere hvor en ser på asylsøkere som personer som flykter og trenger vår hjelp, og en mer distansert og objektiv forståelse av asylsøkere hvor en tenker på dem som personer som flykter fra en vanskelig situasjon, men som ikke nødvendigvis trenger vår hjelp. Resultatene viser at folks forståelse av asylsøkere endret seg etter flyktningkrisen og at endringen skjedde mellom de to siste kategoriene—fra involvert til distansert.

Bygnes, S (2020) A collective sigh of relief: Local reactions to the establishment of new asylum centers in Norway. Publisert i Acta Sociologica.

Ved å studere etableringen av asylmottak i tre lokalmiljø viser artikkelen hvordan tiden før etableringen preges av både ønsker om å bidra, men også usikkerhet og frykt blant lokalbefolkningen. Frykten artikuleres blant annet i antakelser om hvordan lokalmiljøet vil påvirkes. Media hadde en sentral rolle i dannelsen av forestillingene på forhånd, mens det å ha de nyankomne asylsøkerne i nærheten dempet frykten fordi konsekvensene ble mindre negative enn mange fryktet. Artikkelen illustrerer hvordan eksponeringen for nykommere og at antakelse om hvordan det det vil bli å få et asylmottak i nabolaget viste seg å ikke stemme, bidro til å dempe engstelsen i lokalbefolkningen. Tiden etter asylsøkerne ankom asylmottakene preges av et kollektivt lettelsens sukk. Artikkelen viser hvordan forventninger og faktiske opplevelser i stor grad skilte seg fra hverandre i lokalmiljø under økningen i asylankomster i Norge i slutten av 2015.

Bye, H, H (2020) Intergroup Relations During the Refugee Crisis: Individual and Cultural Stereotypes and Prejudices and Their Relationship With Behavior Toward Asylum Seekers. Publisert i Frontiers in Psychology.

Studien analyserer data fra Norsk Medborgerpanel for å undersøke hvilke stereotyper og emosjonelle fordommer nordmenn hadde om asylsøkere under flyktningkrisen, også blant en undergruppe som fikk ett asylmottak i sitt nærområde i perioden. Overordnet viser forskningen at nordmenn sine holdninger om asylsøkere etter flyktningkrisen i 2015 er sentrert rundt beskrivelser av asylsøkere som kompetente og personer med gode intensjoner. Funnene viser imidlertid at holdninger mot asylsøkere var mer positive når respondentene rapporterte om sine egne holdninger, mens respondentene oppfattet at det i samfunnet generelt er et mer negativt syn på asylsøkere. Artikkelen viser altså at vi tenderer mot å overvurdere de negative holdningene som finnes om asylsøkere.

Bygnes, S (2021) Not all Syrian doctors become taxi drivers: Stagnation and continuity among highly educated Syrians in Norway. Publisert i International Journal of Immigration and Integration.

Artikkelen baserer seg på kvalitative intervjuer og oppfølgingsintervjuer med nyankomne syrere i Norge. Følelsen av å stå fast i livet uten noe fremgang er sterk blant mange mens de venter på svar på asylsøknaden og deretter på saksgangen knytta til godkjenning av utdanning og yrkesutøvelse. Imidlertid viser også artikkelen at ressurser som utdanning, språkkunnskap og erfaring fra frivillige organisasjoner på sikt spiller en stor rolle for opplevelsen av fremgang i livet. Å være resurssterk før ankomsten hjelper for å lære seg enda et nytt språk, orientere seg i det byråkratiske systemet, gjennomgå kurs og grunnutdanninger på ny og å fullføre eller supplere høyere utdanning. Til tross for mange barrierer, opplevelse av stagnasjon og tapt tid viser artikkelen at mange ressursterke syrere bruker sin kompetanse til å benytte seg av mulighetene som finnes i Norge og rapporterer i oppfølgingsintervjuene at de noen år etter å ha etablert seg i Norge opplever progresjon i livet.

Bye, H, H, Bygnes, S. og Ivarsflaten, E (2021) The Local-National Gap in Intergroup Attitudes and Far-Right Underperformance in Local Elections. Publisert i Frontiers in Political Science.

Artikkelen baserer seg på surveyeksperiment i Norsk medborgerpanel og viser at det rett etter flyktningkrisen i 2015 var betydelige forskjeller mellom holdninger på det lokale og det nasjonale nivået, både knyttet til opplevelsen av endring som et resultat av flyktningkrisen, hvor de fikk informasjonen sin om flyktninger og innvandring fra og syn på integrering. Respondentene oppfatter at flyktningkrisen hadde større konsekvenser på det nasjonale nivå enn det lokale, at det var mer diskusjon rundt flyktningkrisen på det nasjonale nivå enn det lokale, og at disse diskusjonene var mer anspent, konfliktfylt og polarisert/unyansert nasjonalt enn diskusjoner på lokalt nivå. Et tredje funn er at informasjonskilder på det lokale nivået i større grad var grunnlagt i hverdagslige erfaringer og sosiale nettverk, mens det på det nasjonale nivået i større grad var grunnlagt i mediebildet. Forskjellene gjelder både by og land og blant gruppen av respondenter som nylig hadde fått et asylmottak i sitt nærmiljø.

Ivarsflaten, E og Nordø, Å, D (2021) The scope of exclusionary public response to the European refugee crisis. Publisert i European Journal of Political Research.

Resultatene basert på paneldata fra Norsk Medborgerpanel viser at folk i Norge ble mer skeptisk til innvandring høsten 2015 enn før økningen i asylkomster denne høsten. Denne skepsisen var tilstede blant personer langs hele det politiske spekteret. Den økte skepsisen omfattet ikke bare asylsøkere, men migranter generelt og varte i to år før den var tilbake til nivået som var før høsten 2015. Effekten av flyktningkrisen på holdningene til innvandring til Norge varte altså i to år.

Strømsø, M og Bygnes, S (2021) Local responses to hostility to new asylum seeker centres in Norway. Publisert i International Migration.

Artikkelen viser hvordan informasjonsmøtene som ble holdt ved etableringen av asylmottakene ble viktige arenaer for å uttrykke bekymring og motstand, men også for å spille ned motstand og uenighet internt i lokalbefolkningen. Møtene var opprinnelig ment for å informere befolkningen bosatt i området om mottaket som skulle åpnes, men vi fant at møtene hadde en viktigere sosial funksjon. Møtene ble både en levende debattarena og en mulighet til å styre eller tone ned uønskede stemmer. I ett tilfelle nådde hendelser på det lokale møtet den nasjonale pressen og lokalmiljøet ble vist i media som lite inkluderende. Her ble det å motbeive dette bildet av lokalmiljøet en viktig drivkraft bak den mobiliseringen for å ønske beboerne på mottaket velkommen. I tillegg til å mobilisere den lokale frivilligheten identifiserte vi to andre motstandsstrategier for å motvirke et negativt mediebilde av lokalmiljøet: aktivt arbeid for å tone ned konflikt før møtene fant sted og aktive bekreftelser av innvandringskritiske røster som marginale og eksepsjonelle. Studiet av møtenes viser at lokale konflikter knytta til opprettelse av mottak også handler om relasjonen mellom lokale innbyggere og hvordan de mener at lokalmiljøet skal ta imot asylsøkere, ikke bare om forholdet til beboerne på asylmottaket.

Bygnes, S og Strømsø, M (publiseres i 2022) A promise of inclusion: on the social imaginary of organized encounters between locals and refugees. Publiseres i Journal of Intercultural Studies.

Artikkelen undersøker mobiliseringen av organisert frivillighet blant personer i mindre lokalmiljø i Norge og fant et kollektivt ønske blant lokalbefolkningen om langsiktig inkludering. Denne sosiale forståelsesrammen i lokalbefolkningen er blant annet sentrert rundt tanken om at organiserte møter mellom lokalbefolkningen og asylsøkerne vil føre til en langsiktig inkludering av asylsøkerne. Mens personer i lokalbefolkningen understreker at de ser på asylsøkere som deltar i aktiviteter som sine likemenn og at de får like mye ut av møtene som asylsøkerne, tyder funnene likevel på en ujevn maktbalanse i relasjonene mellom dem. Det finnes et skille mellom de kollektive forventningene blant de frivillige om å inkludere asylsøkerne, og hvordan relasjonene faktisk utspilte seg, der et likestilt forhold mellom frivillige og asylsøkere var utfordrende å få til i praksis.

Selim, A (2021) "I Turned to Things That Mean More to Me": Unpacking the Activism Trajectories of Syrians in Oslo. Publisert i Journal of Immigrant & Refugee Studies.

Artikkelen undersøker hvordan aktivisme blant den syriske befolkningen i Oslo endret seg fra å være karakterisert av en kollektiv og organisatorisk form for aktivisme mot det syriske regimet i hjemlandet til en mer individualisert og lokal form for aktivisme i Oslo. Denne nye formen for aktivisme er knyttet til identiteter som skeiv aktivisme eller kurdisk aktivisme og solidaritet med andre i det syriske miljøet. Arbeid eksplisitt rettet mot styresmaktene i Syria ble gradvis knyttet mer opp mot å øke syrerens deltakelse i det norske samfunnet gjennom emosjonell støtte og hjelp med integrering, kulturelle bidrag slik som kunst, teater og poesi og gjennom å være aktiv i andre former for aktivisme. Særlig det å engasjere seg i Kurdisk og LGBTQ aktivisme knyttes både til aktivisme i Norge og til å implementere aktivismen mot det syriske regimet ved å kritisere måten Kurdere eller skeive blir behandlet i det syriske regimet. Bakgrunnen for endringene i måten aktivisme praktiseres på er blant annet et resultat av begrensede muligheter for mobilisering på grunn av et mindre Syrisk miljø i Oslo sammenliknet med andre Europeiske hovedsteder. Artikkelen illustrerer hvordan lokale kontekster, syrerens identitet og tidligere erfaringer bidrar til nye former for aktivisme og belyser hvordan politisk engasjement kan forstås som en del av integreringsprosessen.

Bygnes, S (under fagfellevurdering) Experiencing and resisting interwoven social boundaries: the case of highly educated recent refugees in Norway.

Forskningen undersøker høyere utdannede syriske migranter sin opplevelse av de sosiale grensene som trekkes mot dem i det norske samfunnet. Disse sosiale grensene oppleves som særdeles tydelige og uttrykkes i form av utbredte stereotyper og fordommer. Syrerne opplever at det trekkes grenser både på bakgrunn av at de er flyktning, men også grenser som vanligvis er rettet mot allerede etablerte minoriteter. Artikkelen viser videre hvordan deltakerne i studien forhandler disse grensene på det individuelle nivå ved å trekke på ressurser som middelklassebakgrunn og høyere utdanning. Disse forhandlingene innebærer blant annet å distansere seg fra negative stereotyper om muslimske menn og flyktninger gjennom å distansere seg fra enkelte praksiser og ta aktivt del i andre for å bryte ned barrierer mellom dem selv og majoritetsbefolkningen. Utendørsaktiviteter forstås av de syriske nykommerne som noe som gir dem tilgang til middelklassearenaer og det norske samfunnet, og det å ta høyere utdanning anses også som en måte å ta avstand fra merkelappen som «flyktning».

van Liempt, I og Bygnes, S (under fagfellevurdering) Mobility dynamics within the settlement phase of Syrian asylum-seekers in Norway and the Netherlands.

Artikkelen belyser hvordan syriske flyktninger i Nederland og Norge opplever sin egen mobilitet før, under og etter asylmottaksfasen. Analysen viser at det ikke bare er under flukten det er restriksjoner på mobilitet. Også asyl- og bosettingsfasen er preget av både tvunget *stillstand* på asylmottak og i bosettingsfasen og tvunget *mobilitet* gjennom hyppige flyttinger mellom mottak og liten valgfrihet i bosetting. Både i Nederland og Norge ser vi at disse typene tvunget mobilitet og immobilitet bidrar rent praktisk til manglende sosiale nettverk men og til rotløshet og opplevelsen av å miste kontroll på eget liv. Funnene viser også ulike strategier som syriske asylsøkere og flyktninger i Norge og Nederland benytter seg av for å ta tilbake kontrollen over sitt eget liv og sin egen mobilitet. Både Norge og Nederland har selvbo-settingsordninger som noen av de mest ressurssterke benytter seg av for å selv bestemme hvor man vil bosette seg etter å ha fått opphold. Artikkelen beskriver også en rekke hverdagslige strategier som benyttes. Disse inkluderer alt fra å oppsøke kafeer og urbane steder man føler seg hjemme, leie jordbruksland selv om man må bo i en by for å tjene til livets opphold eller å benytte seg av muligheten for å reise i Europa for å føle tilhørighet og ta kontroll over eget liv og egen mobilitet.

uib.no/imex

Prosjektleder Susanne Bygnes, Susanne.bygnes@uib.no

Universitetet i Bergen, Boks 7800, 5020 Bergen